

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/281/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114228306
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114228306.1

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava proti žalovanému: S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, G., t. č. na neznámom mieste, v konaní zastúpeného opatrovníčkou S. H., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Prešov, o zaplatenie 262,04 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 93,04 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne z tejto sumy od 26.07.2013 až do zaplatenia, a to do 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 169 € spolu s prísl. zamietla.

III. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, č. zmluvy A6775241 v bode 2.5 v znení:

„Účastník si je vedomý, že MT je mu predávaný za Kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou cenou) MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny len z toho dôvodu, že sa Účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku (pokiaľ je súčasťou Dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že Účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku, alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči Podniku, avšak účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo

b) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a to po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo Účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 228 €, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacoch pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude

postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.

Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu v jej výške ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 9) a Kúpnu cenou, t. j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú podnik predal MT účastníkovi (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4).“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v prospech jeho právneho zástupcu Bobák, Bollová a spol. s.r.o., advokátska kancelária, náhradu iných trov konania vo výške, 11,72 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal dňa 23.10.2014 na súde žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, ktorou navrhol, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 262,04 € spolu so zákonným úrokom z omeškania a nahradiť mu trovy konania, z dôvodu neuhradenia faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby a následnej zmluvnej pokuty.

V žalobe uviedol, že so žalovaným uzatvoril dňa 29.01.2013 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, ku ktorej bol dňa 29.01.2013 uzatvorený Dodatok.

Na základe zmluvy v znení Dodatku poskytol žalobca žalovanému cenové zvýhodnenie na užívanie služby, pričom žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom v prípade uzatvorenej zmluvy po dobu 24 mesiacov, platiť riadne a včas poplatky za poskytnuté služby a pri porušení zmluvných povinností uhradiť zmluvnú pokutu. Žalovaný porušil podmienky zmluvy tým, že nezaplatil mesačné úhrady za poskytnuté služby za obdobie od 03/2013 - 04/2013, preto si žalobca uplatnil aj nárok na zaplatenie sumy 169 € ako zmluvnej pokuty. Žalovaný napriek výzve na úhradu splatných záväzkov tieto neuhradil.

Vzhľadom na to, že vo veci išlo o drobný spor (§ 200ea O.s.p.), rozhodol súd bez nariadenia pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.).

Súd sa oboznámil s listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o poskytovaní verejných služieb, dodatkom k tejto zmluve, faktúrami, pokusom o pokonávku a zistil nasledovný skutkový stav:

Dňa 29.01.2013 uzatvorili účastníci konania Zmluvu o poskytovaní verejných služieb. Dňa 29.01.2013 uzatvorili účastníci konania Dodatok k tejto zmluve, v zmysle ktorého mal žalovaný počas platnosti dodatku k zmluve nárok na poskytnutie cenového zvýhodnenia na poskytované služby a žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 169 €. Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej zmluvy o poskytovaní verejných služieb boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s.

Podľa bodu 2.5 Dodatku k zmluve - „Účastník si je vedomý, že MT je mu predávaný za Kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou cenou) MT a v zmysle tohto Dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny len z toho dôvodu, že sa Účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto Dodatku po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v článku 2 v bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah Prílohy č. 1 Dodatku (pokiaľ je súčasťou Dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT). V nadväznosti na ustanovenia predchádzajúcej vety sa Strany dohodli, že Účastník je povinný Podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči Podniku, avšak účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku), alebo

b) ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v článku 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s Podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a to po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia Služby prostredníctvom SIM karty alebo Účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 169 €, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacoch pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti do konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhá časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.

Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu v jej výške ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 9) a Kúpnu cenou, t. j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú podnik predal MT účastníkovi (uvedenou v článku 1 bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4).“

Žalovaný podmienky Dodatku k zmluve nedodrжал, lebo nezaplatil poplatky za poskytnuté služby vyúčtované faktúrami za obdobie od 03/2013 - 04/2013 v celkovej výške 93,04 €.

Žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 11.07.2013, zároveň ho v ňom upozornil, že z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, mu vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 169 €, ktorej zaplatenia sa domáha i v podanej žalobe.

Na základe vykonaného dokazovania a to žalobcom predložených faktúr súd zistil, že podaná žaloba je v časti uplatnenej ceny za poskytnuté služby vo výške 93,04 € dôvodná.

Podľa § 44 ods.1 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových

bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 43 ods.12 písm.b) zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany žalobcu, súd má dostatočne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej žalobca dodal žalovanému služby a žalovaný bol povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalovaný cenu za poskytnuté služby neuhradil, preto súd v tejto časti žaloby vyhovel v prospech žalobcu.

Podľa § 517 ods.1 veta prvá Občianskeho zákonníka - dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka - ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z meškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku v časti o zaplatenie poskytnutých služieb a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania. Súd

priznal žalobcovi tiež úrok z omeškania v takej výške, ako si ho uplatnil, pretože takto uplatnený úrok z omeškania je v súlade s ust. § 517 ods.1,2 Občianskeho zákonníka a v súlade s ust. § 3 ods.1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

Žalobca sa ďalej domáhal aj zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 169 € a to na základe vyššie citovaného Dodatku.

Procesnému súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13.8.2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29.6.2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta obdobného charakteru vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16.8.2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 09.5.2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31.10.2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26.10.2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejmé aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa § 544 ods.1 Občianskeho zákonníka, ak si strany dohodnú pre prípad porušenia

zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods.2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; členské štáty zabezpečia aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so

spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Jednou z týchto podmienok je aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa, a s účinnosťou od 01.januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, a to zákonom č. 568/2007 Z.z.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.4 Občianskeho zákonníka - za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka účinného, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Zmluvná pokuta plní funkciu paušalizovanej náhrady škody a je zároveň aj sankciou, o tom žiadne pochybnosti nie sú. Navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť.

Zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluve o pripojení, týkajúce sa zmluvnej pokuty považuje súd za nekalú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly nekalých podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nespĺnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ.

Tak, ako je dojednaná zmluvná pokuta v zmluvách o pripojení, považuje ju súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na nasledujúce:

Je zrejmé, že dojednaná zmluvná pokuta primárne sankcionuje porušenie 2 základných povinností žalovaného - spotrebiteľa a to a) nezaplatenie za poskytnuté služby riadne a včas, b) nedodržanie doby viazanosti.

Na rozdiel od predchádzajúcich zmlúv, ktoré boli predmetom posudzovania súdu došlo zo strany žalobcu k čiastočnej úprave výšky zmluvnej pokuty s ohľadom na časový faktor splnenia záväzku viazanosti spotrebiteľom. Táto korekcia sa však týka iba posledných 6 mesiacov viazanosti, čo súd považuje za nedostatočné.

Dojednaním zmluvnej pokuty vo vyššie uvedenom znení teda dochádza k tomu, že napriek splneniu záväzku viazanosti v rozsahu 1 - 18 mesiacov, je spotrebiteľ povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške, čo súd považuje za neprijateľné.

Z návrhu je zrejmé, že v prejednávanej veci sa žalobca domáha zaplata zmluvnej pokuty za nezaplata ceny poskytnutých služieb riadne a včas. Súd považuje modifikáciu výšky zmluvnej pokuty podľa času splnenia záväzku viazanosti pre tento prípad za zvláštnu. Súd má za to, že v prípade, ak je zmluvná pokuta dojednaná ako sankcia za nesplnenie peňažného záväzku, tak primeranosť jej výšky sa má posudzovať predovšetkým podľa výšky omeškanej dlžnej sumy. Pri vyššie uvedenom znení zmluvnej pokuty však nastáva stav, že ak spotrebiteľ nezplatí počas 1 - 18 mesiacov viazanosti cenu služieb aj v zanedbateľnej výške, napr. 1 €, je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty súd považuje za neprijateľné a teda neplatné.

Podľa § 153 ods.4 O.s.p. - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa R 6/2015 - Ak súd prvého stupňa považuje za neprijateľnú len časť niektorého ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, musí svoj záväzný záver o neplatnosti zmluvnej podmienky vyjadriť vo výrokovvej časti rozsudku tak, aby ním citovaná časť spotrebiteľskej zmluvy predstavovala logicky uzavretý celok, pre pochopenie podstaty ktorého nie je potrebné, aby ten, kto sa s výrokom oboznamuje, mal k dispozícii celú spotrebiteľskú zmluvu.

Postupujúc podľa vyššie uvedených záverov, s poukazom na znenie O.s.p. a relevantnú súdnu prax, vyhlásil procesný súd ustanovenia Dodatok týkajúce sa zmluvných pokút za neprijateľné zmluvné podmienky.

V konaní išlo o spojenie 2 vecí a to 1. zaplata za poskytnuté služby - 93,04 €, 2. zaplata zmluvnej pokuty - 169 €.

Žalobca mal plný úspech v časti konania pod bodom 1. a preto mu patrí náhrada trov konania podľa § 142 ods.1 O.s.p. a plný neúspech v časti konania pod bodom 2., preto nemá právo na náhradu trov konania.

Trovy konania žalobcu spočívali v súdnom poplatku 33 €. Z celkom požadovanej sumy 262,04 €, pripadá na predmet konania pod bodom 1. - 35,51% a pod bodom 2. - 64,49 %. Žalobcovi tak patrí náhrada 35,51 % zo sumy 33 €, čo je suma 11,72 €.

Pokiaľ ide o požadovanú náhradu trov právneho zastúpenia k tejto súd uvádza - NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 uviedol, že: „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplata súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti

nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany a výška dlhu. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti.

V rámci argumentácie poukazuje súd ďalej na

- nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

- nález Ústavného súdu ČR vo veci sp. zn. III. ÚS 2985/14, podľa ktorého: „Právo žalujúcí strany domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta nezbuývají obecný soud povinnosti brát na zřetel všechny relevantní okolnosti pro posouzení výše účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohledávky.

Relevantní okolnosti je třeba vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně, s respektem k výkladu provedeným Ústavním soudem ohledně posuzování výše nákladů v tzv. formulářových žalobách, kdy je vedle obecně použitelných obrátů prováděna jen konkretizace osobních údajů žalované strany, čísla linky prostředku hromadné dopravy, data jízdy, variabilního symbolu tzv. hlášenky revizora a kopie této listiny.

Pokud by obecný soud nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, které mohly mít vliv na výši účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohledávky, porušil by svým postupem právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, a to tím spíše pokud takové okolnosti neúspěšná strana namítala (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 sp. zn. II. ÚS 3011/11). Relevantní okolnosti však nelze toliko slovně zohlednit, nýbrž je třeba je rovněž vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně.

Právě této povinnosti krajský soud v napadeném rozhodnutí nedostál. Jeho závěru, že žalující stranou podaný návrh nelze hodnotit jako tzv. formulářovou žalobu, neboť obsahuje konkrétní žalobní tvrzení, nemůže Ústavní soud přisvědčit ani při maximální zdrženlivosti stran prosazování svého vlastního hodnocení dílčích skutečností posuzovaného řízení. Jak vyplývá ze spisového materiálu, lze z obsahu původního návrhu považovat, vedle osobních údajů stěžovatelky, za konkrétní žalobní tvrzení pouze uvedení linky hromadné dopravy, kterou stěžovatelka měla cestovat bez platného dokladu, datum, kdy se tak mělo stát, variabilní symbol tzv. hlášenky revizora a kopii této listiny. Všechny ostatní údaje a tvrzení lze považovat za obecně uplatnitelná ve všech obdobných sporech, kterých žalující strana musí jako provozovatel hromadné dopravy v krajském městě vést dlouhou řadu. Tak je v judikatuře Ústavního soudu chápána formulářová žaloba (srov. např. bod 28 nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 3923/11). Uvedený skutkový závěr krajského soudu lze proto považovat za tzv. extrémně rozporný s provedenými důkazy, neboť jej při žádné rozumné interpretaci nelze považovat za správný. Toto hodnocení je přitom v zásadě jediným konkrétním tvrzením, o němž krajský soud opírá svůj závěr o účelnosti nákladů vynaložených žalující stranou za právní zastoupení. Zbytek odůvodnění představuje toliko argumentace obecnými právními principy, dle nichž "žalující má právo domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta". Taková tvrzení nelze nijak zpochybnit, nejsou však bez dalšího dle Ústavního soudu jakkoliv relevantní pro posouzení účelnosti účastníkem vynaložených nákladů řízení. Kritérium účelnosti je přitom pro přiznání náhrady nákladů řízení zcela klíčové, přičemž Ústavní soud ve výše zmíněné ustálené judikatuře opakuje názor, že soudní vymáhání bagatelních pohledávek není možné brát jako v podstatě bezprácný způsob generování nepřiměřeného zisku, ať už společnostmi zabývajícími se skupováním pohledávek, či právních zástupců napojených na společnosti, které se vymáháním bagatelních pohledávek zabývají v podstatě denně.“

- nález Ústavného súdu ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 3372/11, podľa ktorého: „Právni řád a jeho interpretace Ústavním soudem soudům zachovává prostor, aby ve svých rozhodnutích zohľadnili nejen okolnosti průběhu řízení, ale i případné chování účastníků a jejich poměry konstituované ještě před jeho zahájením (viz ustanovení § 143, § 147 odst. 1, § 150 a § 151 odst. 2 o. s. ř.). Soudy při rozhodování o náhradě nákladů řízení jsou povinny posoudit účelnost právního zastoupení žalobce, zvláště ve specifických případech, kdy jde

- za prvé o řízení, v němž proti rozsudku nalézacího soudu není odvolání přípustné (řízení o tzv. bagatelní věci),

- za druhé jednotlivé žaloby se v zásadě liší jen údaji o žalovaných a žalované částce (jde o tzv. formulářovou žalobu),

- za třetí jde o pohledávky ze smluv, kde jednou ze stran byl spotřebitel,

- za čtvrté jde o smlouvu, nebo podmínky jiného právního důvodu k plnění, při nichž je spotřebitel fakticky vyloučen z možnosti sjednat si je s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvy o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistné smlouvy, o regulační poplatky podle zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů).“

Aktuálne dospel NS SR pri posudzovaní otázky náhrady trov konania v hromadných veciach v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, k nasledujúcemu záveru: „Troy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za troy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že troy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak troy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za troy účelné. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov dospeli k takémuto záveru a vedľajšiemu účastníkovi nepriznali náhradu trov konania, ich rozhodnutia (v tomto smere) sú správne.“

Uvedený právny záver platí podľa procesného súdu aj vo vzťahu k účastníkovi konania.

Súd ešte dodáva, že mu je z úradnej činnosti známe, že žalobca disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním a aj preto s prihliadnutím na predmet konania možno uzavrieť, že zastúpenie advokátom v prejednávanej veci nebolo z hľadiska trov konania účelné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Prešov (dvojmo).

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).